

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO W ZESPOLE SZKOŁY PODSTAWOWEJ I PRZEDSZKOLA W ZDROCHCU

I. Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290, 1669 i 2245).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017r. Poz. 1591).

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania świadomych decyzji i wyborów co do edukacji i w przyszłości - planów zawodowych każdego dziecka.

II. Cel główny WSDZ:

Głównym celem programu jest wspieranie uczniów w procesie przygotowania do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu. W pracy szkoły realizując ten cel, uwzględniamy przede wszystkim zainteresowania dzieci, ich uzdolnienia i predyspozycje zawodowe oraz informacje na temat systemu edukacji i rynku pracy. Udzielanie pomocy uczniom przy dokonywaniu wyborów edukacyjnych i zawodowych odbywa się na każdym etapie kształcenia.

Orientację zawodową w klasach I-VI szkoły podstawowej stanowi ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczych ukierunkowanych na kształtowanie wśród uczniów klas I–VI szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji, poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów. Orientacja zawodowa jest realizowana na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, czyli na lekcjach przedmiotowych, godzinach wychowawczych oraz w ramach zajęć z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wskazanych w planie organizacyjnym szkoły.

Doradztwo zawodowe stanowi uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych oraz zawodowych. Mają one na celu ułatwienie uczniom dokonanie wyboru kolejnego etapu kształcenia i pomoc w wyborze zawodu, uwzględniając przy tym ich zainteresowania, uzdolnienia i predyspozycje zawodowe, a także wiedzę na temat systemu edukacji i rynku pracy.

IV. Cele szczegółowe WSDZ:

Celem orientacji zawodowej, prowadzonej w kl. I-VI jest:

- wyjaśnienie znaczenia pracy w życiu człowieka;
- zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów, które człowiek może wykonywać;
- uruchomienie kreatywności uczniów na temat swojej przyszłości;
- zapoznanie uczniów ze znaczeniem własnych zainteresowań i predyspozycji w wyborze właściwego zawodu;
- poszukiwanie przez uczniów odpowiedzi na pytanie: jakie są moje możliwości, uzdolnienia, umiejętności, cechy osobowości, stan zdrowia;
- rozwijanie umiejętności oceny swoich możliwości.

Celem doradztwa zawodowego w kl. VII-VIII jest:

- odkrywanie i rozwijanie świadomości zawodowej uczniów, planowanie drogi edukacyjno-zawodowej na każdym etapie edukacji;
- motywowanie uczniów do podejmowania dyskusji i refleksji nad wyborem przyszłej szkoły i zawodu;
- rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania;
- wdrażanie uczniów do samopoznania;
- wyzwalanie wewnętrznego potencjału uczniów;
- kształcenie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron;
- rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie;
- wyrabianie szacunku dla samego siebie;
- poznanie możliwych form zatrudnienia;
- poznanie lokalnego rynku pracy;
- poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego;
- poznawanie struktury i warunków przyjęć do szkół ponadpodstawowych;
- poznawanie różnych zawodów;
- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Metody pracy z uczniami:

- konsultacje i porady indywidualne,
- diagnoza zainteresowań, mocnych stron,
- burza mózgów, dyskusja, pogadanki,
- metody testowe, np. Ankiety,
- metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról,
- metody audiowizualne: filmy, prezentacje multimedialne,
- treningi umiejętności społecznych,
- gry symulacyjne i zabawy.

III. Doradztwo zawodowe realizowane jest :

- 1) w klasach VII-VIII w formie zajęć doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin dydaktycznych w ciągu roku szkolnego
- 2) w ramach zajęć z pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 3) na zajęciach przedmiotowych;
- 4) na lekcjach z wychowawcą.
- 5) spotkań z zaproszonymi gośćmi (przedstawicieli różnych zawodów),

IV. Treści programowe na poszczególne etapy edukacyjne:

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA PRZEDSZKOLA I ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;
- 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Proponowane tematy do realizacji:

1. Co lubię robić, moje zainteresowania, hobby – rozmowy z dziećmi, prezentowanie w grupie ulubionych czynności, zainteresowań - Festiwal Talentów
2. Zawody wokół nas, nazywanie zawodów, czym zajmują się ludzie, którzy są wokół nas, co robią, – rozmowy z dziećmi
3. Etapy edukacji, jakie znamy rodzaje szkół, do jakich chodzi nasze rodzeństwo, osoby z najbliższego otoczenia – rozmowa z dziećmi
4. Kim chcę być w przyszłości – rozmowa, rysunek

Czas realizacji: w trakcie roku szkolnego, w bieżącej pracy z dziećmi

Osoby realizujące: wychowawcy we współpracy z doradcami zawodowymi, pedagogiem, psychologiem

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I–III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkoły podstawowej:

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Proponowane tematy do realizacji:

1. Co lubię robić, moje zainteresowania - jak mogę je rozwijać, sposoby spędzania czasu wolnego – rozmowy z dziećmi, prezentowanie w grupie ulubionych czynności, zainteresowań – Festiwal Talentów.
2. Moje mocne strony, co robię dobrze, dokładnie, nie sprawia mi to trudności.
3. Zawody wokół nas, nazywanie zawodów, czym zajmują się ludzie, którzy są wokół nas, co robią, – rozmowy z dziećmi.
4. Po co ludzie pracują? Jakie jest znaczenie pracy w życiu człowieka – rozmowa z dziećmi.
5. Po co się uczymy? Czego lubię się uczyć, z jakich źródeł wiedzy możemy korzystać?

– rozmowa z dziećmi.

6. Kim chcę być w przyszłości – rozmowa, rysunek.

Czas realizacji: w trakcie roku szkolnego, w bieżącej pracy z dziećmi

Osoby realizujące: wychowawcy we współpracy z doradcami zawodowymi, pedagogiem, psychologiem

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS IV-VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Proponowane tematy do realizacji:

1. Moje zainteresowania, uzdolnienia – rozmowy z uczniami, karty pracy.
2. Prezentowanie zainteresowań, ulubionych czynności w grupie – Festiwal Talentów.
3. Moje mocne strony, co robię dobrze, dokładnie, sprawnie, jak mogę wykorzystać moje mocne

strony – rozmowa z uczniami, karta pracy, mająca służyć autorefleksji.

4. Jak uczyć się skutecznie? Jakich przedmiotów szkolnych lubię się uczyć, z jakich źródeł wiedzy korzystamy? – rozmowa z uczniami, karta pracy.

5. Jakie są grupy zawodów, przykłady zawodów, jak można zdobyć dany zawód – rozmowy z uczniami, filmy, prezentacje zawodów, zapraszanie osób wykonujących określone zawody.

6. Po co ludzie pracują? Jakie jest znaczenie pracy w życiu człowieka – rozmowa z uczniami.

7. Jakie mam plany edukacyjno-zawodowe? Kim chcę być w przyszłości, jak realizować te plany – rozmowa z uczniami.

Czas realizacji: w trakcie roku szkolnego, w czasie zajęć lekcyjnych, lekcji wychowawczych

Osoby realizujące: wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, we współpracy z doradcami zawodowymi, pedagogiem, psychologiem

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji.

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości

- dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Treści szczegółowe:

1. Poznawanie własnych zasobów – Poznawanie siebie warunkiem dobrego rozwoju, wyboru i decyzji.

- Jaki jestem? Co najbardziej lubię robić, co mnie pasjonuje?
- Jakie są moje potrzeby, motywacje, jakimi wartościami się kieruję?
- Jakie mam zainteresowania, zdolności, cechy osobowości.
- Stan zdrowia, a wybór szkoły, zawodu.
- Mocne i słabe strony, co chcę rozwijać, a czego chcę uniknąć?
- Jak funkcjonuję w grupie? Doskonalenie umiejętności pracy w zespole.
- Podejmowanie decyzji, jak sobie z tym radzę?
- Czym jest sukces? Czy dla każdego znaczy to samo?
- Jak radzić sobie ze stresem?

2. Poznawanie zawodów

- Dlaczego pracujemy? Co według mnie znaczy interesująca praca? Jakie warunki musi spełniać taka praca?
- W jakich dziedzinach życia gospodarczego i społecznego widzę siebie w przyszłości?
- Jaki zawód uważam za najbardziej interesujący? Wartości osobiste, a wybór zawodu.
- Klasyfikacja zawodów i specjalności.
- Poznawanie wybranych zawodów, prezentacja zawodów: filmy zawodoznawcze, opisy zawodów, kalambury o zawodach
- Włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły, przykłady różnych karier.
- Wycieczki zawodoznawcze do zakładów pracy, przedsiębiorstw, instytucji

3. Rynek pracy

- Charakterystyka rynku pracy, martwe zawody, zawody przyszłości.
- Planowanie ścieżki kariery zawodowej- autoanaliza, portfolio. Preferencje zawodowe.
- Trendy na rynku pracy. Jakie jest zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy?

4. Rynek edukacyjny, podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

- Jaka szkoła, jaki zawód?
- System szkolnictwa, typy szkół, co dalej po danej szkole?

- Zapoznanie z warunkami rekrutacji do szkół – informacja dla uczniów i rodziców.
- System naboru elektronicznego, jak działa, jak utworzyć listę preferencji?

W klasie VII zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego będą przeznaczone w szczególności na poznawanie przez uczniów własnych zasobów oraz wybranych zawodów. Uczniowie będą starali się odpowiedzieć na pytanie jaki jestem, jak funkcjonuję w grupie?

Czas realizacji: jeden semestr roku szkolnego – 10 godz. lekcyjnych

Osoby realizujące: nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy klas

W klasie VIII uczniowie będą poznawali zawody, rynek pracy, rynek edukacyjny, zasady rekrutacji, będą starali się odpowiedzieć na pytanie: jak wykorzystać własne zasoby?, kim będę? jaką wybrać szkołę, zawód?.

Czas realizacji: jeden semestr roku szkolnego – 10 godz. lekcyjnych

Osoby realizujące: nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy klas